

Fagansvarlig: Ingvil Urdal

Saksliste til møte i faglig råd for elektro og datateknologi

Dato: Tirsdag, 14. april kl. 10–15

Sted: Udir, Schweigaards gate 15, møterom 3

Medlem	Varamedlem	Innkalt til møtet
Arbeidstakersiden		
Are Solli EL og IT Forbundet (LO)	Liv Beate Eidem EL og IT Forbundet (LO)	Are Solli EL og IT Forbundet (LO)
Synne Brevik Marken EL og IT Forbundet (LO)	Lisa Nord Hopland EL og IT Forbundet (LO)	Synne Brevik Marken EL og IT Forbundet (LO)
Monica Derbakk EL og IT Forbundet (LO)	Knut Øystein Hamletsen EL og IT Forbundet (LO)	Knut Øystein Hamletsen EL og IT Forbundet (LO)
Trond Våga Forbundet Styrke (LO)	Helle Johnsen Bergesen LO (Styrke)	Forfall
Lars Oellingrath Norsk Jernbaneforbund (LO)	Kevin E. Nilsen LO (Fellesforbundet)	Forfall
Arbeidsgiversiden		
Svein Harald Larsen NHO Elektro	Åge Lauritzen NHO Elektro	Svein Harald Larsen NHO Elektro
Mikkel Heien Bjonge Norsk Industri (NHO)	Tone Kjersti Belsby Norsk Industri (NHO)	Mikkel Heien Bjonge Norsk Industri (NHO)
Thor Egil Johansen Fornybar Norge (NHO)	Anneline Malling Breen Fornybar Norge (NHO)	Thor Egil Johansen Fornybar Norge (NHO)
Espen Rønning NHO Byggenæringen	Camilla Rise NHO Luftfart	Espen Rønning NHO Byggenæringen
Odd Harald Aaberg Spekter	Ann-Mari Rønning KS	Odd Harald Aaberg Spekter
Skoleeier		
Liv Langedrag Eilerås KS	Tore Fykse KS	Liv Langedrag Eilerås KS
Gro Anita Bergestig KS	Hege Osebakken KS	Gro Anita Bergestig KS
Lærerorganisasjon		
Jon Erik Standal Darre Utdanningsforbundet	Øystein Berdal Utdanningsforbundet	Jon Erik Standal Darre Utdanningsforbundet
Lene Repvik Storrø	Hilde Hagenborg	Lene Repvik Storrø

Utdanningsforbundet	Utdanningsforbundet	Utdanningsforbundet
Lars Jacob Berg Skolenes Landsforbund	Anne-Line Karlsen Skolenes Landsforbund	Lars Jacob Berg Skolenes Landsforbund
Elevrepresentasjon		
Atilla Amirov Elevorganisasjonen		Forfall
Andre organisasjoner (observatører)		
Tom Erik Jonberg DSB		Tom Erik Jonberg DSB
Christian Knoph NITO	Toralf Emil Hagen	Christian Knoph NITO
Herleik Johansen NKOM	Finn Arne Johansen NKOM	Herleik Johansen NKOM
Utdanningsdirektoratet		
Ingvil Urdal, Ole Christian Norum, Frode Midtgård, Marianne Bøhler, Adrian Netteland og Synnøve Bjørn		

Dagsorden

Sak 10/26	Godkjenning av innkalling og dagsorden
Sak 11/26	Møteplan våren 2026
Sak 12/26	Innspill til tema for fellesmøte SRY og faglige råd
Sak 13/26	Fylkesbesøk for inneværende periode
Sak 14/26	Tilrettelegging skriftlig sentralt gitt eksamen yrkesfag vg3 – del II
Sak 15/26	Forslag om kryssløp i vg3 låsesmedfaget
Sak 16/26	Aktuelle høringer
Sak 17/26	Orienteringer
Sak 18/26	Eventuelt
Sak 19/26	Runde rundt bordet

Sak 10/26 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Referater godkjennes per e-post og publiseres i etterkant av rådsmøtene på [nettsiden for SRY og faglige råd](#). Alle i rådet skal ha tilgang til et felles arbeidsrom i SharePoint for rådet, hvor alle saksdokumenter for rådet er tilgjengelig: [Faglig råd for elektro og datateknologi-gruppe – Hjemmeside](#)

Vedtak

Rådet godkjenner innkalling og dagsorden.

Sak 11/2026 Møteplan våren 2026

Vår 2026	
AU-møter	Rådsmøter
28. januar	Tirsdag 10. februar, kl. 10-15 Sted: Udirs lokaler, Schweigaardsgate 15 B, møterom 3
7. april	Tirsdag 14. april, kl. 10-15 Sted: Udirs lokaler, Schweigaardsgate 15 B, møterom 3
1. juni	Onsdag 10. juni, kl. 10-15 Sted: Udirs lokaler, Schweigaardsgate 15 B

Udir oppfordrer faglige råd til å vurdere bruk av alternative møteplattformer (inkludert digitale møter) i rådsarbeidet når det er hensiktsmessig. Udir oppfordrer rådet til å vurdere alternative arbeidsformer, som for eksempel bruk av arbeidsgrupper.

I henhold til mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet skal de faglige rådene i løpet av det første året i oppnevningsperioden gjennomføre et møte der også vararepresentantene deltar. I rådsmøtet i juni bes rådet foreslå et rådsmøte før 1. oktober 2026 hvor også varamedlemmer inviteres.

Vedtak

Rådet tar møteplanen til etterretning.

Sak 13/26 Innspill til temaer til fellesmøte mellom SRY og faglige råd

I tråd med Mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet 2025–2029 skal de faglige rådene og SRY samarbeide og orientere hverandre om pågående arbeid. I retningslinjene heter det

Det avholdes fellesmøter mellom SRY og tre representanter fra hvert av de faglige rådene etter behov. Minst én gang i året skal SRY invitere de faglige rådene til et møte for å drøfte overordnede problemstillinger og saker som har betydning for flere faglige råd. På forhånd skal de faglige rådene melde inn saker som har betydning for flere råd. Referatene fra SRY-møtene skal gjøre tilgjengelige for de faglige rådene.

Det er fastsatt et fellesmøte mellom SRY og arbeidsutvalgene i de faglige rådene **onsdag 13. mai**. SRY fastsetter agendaen for fellesmøtet. Sekretariatet ber om innspill til temaer fra de faglige rådene til felles drøfting. Innspillene tas videre til SRY AU.

Frist for innspill: **17. april** til celine.berglie@udir.no / jorle@udir.no

Arbeidsutvalget i rådet har drøftet følgende temaer som kan spilles inn til fellesmøtet:

- Oppfølging av samlingen 4.-5. februar: Hvordan håndtere tverrfaglighet på tvers av utdanningsprogrammer og faglige råd (f.eks. elektrifisering og elsikkerhet i andre utdanningsprogram og fag)
- Utviklingsredegjørelsen: metodikk og innretning for denne oppnevningsperioden
- Hvordan sikre god kvalitet på vurdering og eksamen i fag- og yrkesopplæringen, herunder innføringen av sikker nettleser
- Fylkeskommunalt eiendomsforum sin areal-modell for bygging og utforming av skolebygg (FEF-modellen): Rammebetingelser for fag- og yrkesopplæringen (også med henblikk på tilrettelegging, inkludering og mangfold).
- Oppfølging av alternativt vg3

Innspill fra deltakere i rådsmøtet

- Hvordan sikre god kvalitet på gjennomføring av fagprøven, herunder prøvenemndsamlinger
- Mangfold og inkludering i fag- og yrkesopplæringen
- Tilrettelegging for lærlinger i fag- og yrkesopplæringen
- Utfordringer med rekruttering av yrkesfaglærere: Hvordan oppleves dette i de ulike utdanningsprogrammene?

Vedtak

Rådet spiller inn tema i tråd med diskusjonen i rådsmøtet.

Sak 14/26 Fylkesbesøk for faglige råd i perioden

Viser til punkt 4.6 i Mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet 2025–2029:

4.6 Fylkesbesøk

De faglige rådene kan søke Utdanningsdirektoratet om å gjennomføre et fylkesbesøk i året. Hensikten med fylkesbesøk er å skape en dialog mellom rådene og fylkeskommunene, bransjer/sektorer og skoler om utfordringer i utdanningsprogrammet.

Udir har mottatt fire søknader om fylkesbesøk fra faglige råd for 2026. På grunn av samlingen i februar i år for alle de faglige rådene, er det for inneværende år ikke midler til fylkesbesøk. Ressursene i Udir vil framover være stramme, og vi ønsker derfor å ha en mer langsiktig plan for aktiviteter og budsjett for rådsarbeidet. De neste årene vil vi stå overfor problemstillinger og arbeid som trolig vil kreve mer samarbeid om yrkesfaglige utdanningstilbud på tvers, og det vil være behov for ressurser til seminarer og samarbeid mellom faglige råd.

For å kunne ha rom for både seminarer på tvers av råd og fylkesbesøk, vil det for perioden fram til høsten 2029 innvilges ett fylkesbesøk per faglig råd. For å planlegge for budsjett og kapasitet i sekretariatet oppfordrer vi faglige råd som ønsker fylkesbesøk til å sende en søknad til Udir innen 1. oktober 2026.

Vi ønsker at søknaden om fylkesbesøk inneholder kort beskrivelse av

- Hensikten med fylkesbesøket
- Hvilket fylke rådet ønsker å besøke, og kort om ulike aktører rådet ønsker å møte for innsikt (2 alternativer til fylker)
- Hvilket år og semester fylkesbesøket ønskes (flere alternativer?)

Sekretariatet bistår med gjennomføring av fylkesbesøkene, men forutsetter at hvert faglige råd setter ned en programkomité som får ansvar for faglig innhold under besøket samt for kontakten med ulike aktører rådet planlegger å møte.

Vedtak

Rådet nedsetter en programkomité bestående av Are Solli, Svein Harald Larsen og Thor Egil Johansen, som får ansvar for program og faglig innhold i fylkesbesøket. Forslag til rådets fylkesbesøk for perioden settes på agendaen i rådsmøtet i juni.

Sak 15/26 Tilrettelegging av skriftlig sentralt gitt eksamen for yrkesfag etter vg3-nivå

Bakgrunn for saken

I desember 2025 presenterte Udir utfordringsbildet for kandidater som tar 3103-eksamen og som ikke følger et normalt opplæringsløp¹: Praksiskandidater, særløpskandidater, de som følger modulstrukturert opplæring mfl. I 2026 har direktoratet foreslått endringer i opplæringsforskriften som gjør det mulig å endre eksamensform for kandidater med behov for særskilt tilrettelegging. Videre er det satt i gang arbeid med å integrere tekst til tale på alle sentralt gitte YF-eksamener.

Skriftlig innspill fra rådet

Etter Udirs presentasjon i faglig råd for elektro og datateknologi i desember, sendte FRED innspill om utfordringer innenfor deres utdanningsprogram. Kort oppsummert viser innspillet at

- rådet er positive til å legge bedre til rette for kandidater som trenger det, men understreker at eksamen fortsatt må bevare kvalitet og være tilpasset særtrekkene i elektrofagene, der skriftlige ferdigheter er en grunnleggende del av fagkompetansen.
- eksamen bør utvikles og fornyes for å møte behov hos både ulike fag og ulike kandidat typer, men uten at tilretteleggingen blir en generell ordning som svekker standarden. Rådet støtter skriftlig–muntlig eksamen og mener kvaliteten på opplæringen må undersøkes før eksamensformen endres.
- tidspunkt for eksamen, få oppmeldingsvinduer, lange ventetider og lite variasjon mellom eksamener skaper utfordringer. Rådet mener tidlig eksamenstrening (f.eks. på Vg1) og gjennomgang av sensur- og utviklingspraksis vil kunne styrke kvaliteten og gjøre ordningen mer rettferdig.

Se rådets fulle tilbakemelding vedlagt.

Videre prosess og relevante tiltak

Vi vil videre presentere ulike forslag til tiltak² som er ment å bidra til å løse utfordringsbildet knyttet til hele kandidatgruppen. Vi ber dere være særlig oppmerksomme på at dette er generelle tiltak som vi vet er lite egnet for enkelte utdanningsprogram. Vi ønsker de faglige rådernes tilbakemelding på om ett eller flere tiltak kan være aktuelle for deres utdannings-

program, og hva som er de positive (ev. negative) sidene ved tiltaket/tiltakene. Vi presiserer at tiltakene vil inngå i utredningsrapporten som skal leveres til Kunnskapsdepartementet (KD) før sommeren. Her vil Udir komme med *anbefalinger* om hvilke tiltak som er relevante for de ulike utdanningsprogrammene. Faglig råd representerer arbeidslivet og de ulike fagtradisjonene, og deres vurderinger og innspill er dermed helt avgjørende. Vi er helt avhengig av tilbakemeldinger fra rådene, før vi kan komme med anbefalinger til KD. Endelig beslutningsmyndighet om hvilke tiltak som vil følges opp videre, ligger til KD.

Noen av tiltakene under ble foreslått i forbindelse med praksiskandidatutredningen i 2022. Vi har fått tilbakemeldinger om at enkelte vurderer tiltakene litt annerledes nå enn de gjorde i 2022. Det er derfor relevant å få informasjon om hvordan dere forholder dere til tiltaket nå.

Her ser dere forslag til tiltak:

Tiltak 1: Tydeliggjøre formålet med eksamen

- Klargjøre at eksamen skal vise om kandidaten er klar for fag- eller svenneprøven.
- Redusere ulike tolkninger av formålet for å styrke kvalitet og relevans.

Tiltak 2: Endre eksamensform til muntlig i enkelte fag

- Overgang til muntlig eksamen i fag med få kandidater.
- Krever lokale sensorer, men eventuell digital gjennomføring kan lette ressursbehovet.
- Nasjonalt støttemateriell kan sikre mer likeverdig vurdering.

Tiltak 3: Endre oppgaveformat

- Bruke flere automatisk skårede oppgaver, f.eks. flervalgsoppgaver, for å variere vurderingen. I enkelte fag er dette i bruk allerede.
- Gjenbruk av oppgaver gir mulighet for analyser av eksamensoppgavene, og kan dermed bidra til oppgaver med høy kvalitet.
- Oppgaver kan ikke offentliggjøres, men eksempelsett kan lages.

Tiltak 4: Flere eksamensgjennomføringer per år

- Gjenbruk av oppgaver kan gjøre det mulig med flere eksamensperioder for utvalgte fag.
- Gir kandidatene større fleksibilitet og raskere vei til fag- eller svenneprøve.

Tiltak 5: Erstatte eksamen med statlig prøve

- Innføre statlig prøve med sentral oppgavebank³ for mer fleksibel gjennomføring.
- Gir bred kompetansemåling og mulighet for variert tidspunkt og sted, men løsningen er ikke nødvendigvis egnet for alle utdanningsprogram.
- Avhengig av at man klarer å etablere en tilstrekkelig god oppgavebank, samt at man opprettholder nasjonal standard som ikke går utover dagens faglige kvalitet.

Tiltak 6: Endret karakterskala

- Gå fra sekstrinns skala til todelt eller tredelt vurdering.
- Passer bedre når formålet er å avgjøre om kandidaten er klar til fag- eller svenneprøve.

Tiltak 7: Krav om at kandidaten er ved slutten av praksis før oppmelding

- Fylkeskommunen må kontrollere at praksistiden nærmer seg slutten før eksamen.
- Skal sikre bedre faglig grunnlag og at færre kandidater må ta eksamen på nytt.

- Alternativt: Et krav om at fagprøven må tas innen gitt tidsrom etter bestått eksamen.

Tiltak 8: Eksamen på engelsk i enkelte fag

- Åpne for eksamen på engelsk, i tillegg til norsk, i enkelte fag, men ikke for fag der kommunikasjon med mennesker er en viktig del av kompetansekravene.
- Modell 1: Norsk oppgavesett, engelsk besvarelse. Modell 2: Engelsk oppgavesett og besvarelse. Modellvalg bestemmer sensorenes krav til engelskkunnskaper.

Tiltak 9: Fjerne eksamen i enkelte fag

- Eksamen fjernes i fag med få kandidater; fag- eller svenneprøven blir eneste vurdering.
- Kan erstattes med andre krav som intervju eller språkkrav.
- Dette er et tiltak som kun kan være relevant for et begrenset omfang av fag.

Tiltak 10: Ta tilbake begrunnelse ved klage

- Gjeninnføre plikt til å begrunne klageavgjørelser for kandidatgruppen som klager på karakter ved sentralt gitt eksamen før fag- og svenneprøve.
- Vil kun være til støtte for kandidater som har gjennomført eksamen tidligere, og som har klaget.

Tiltak 11: Utvide oppmeldingsfristen

- Forlenge oppmeldingsperioden til én måned (fra to uker) for større fleksibilitet, hvilket kan redusere risiko for å glemme/ikke rekke frister. Dette er særlig aktuelt for praksiskandidater som er i arbeidslivet.

Spørsmål til faglig råd

1. Vi ber om tilbakemelding fra faglig råd om hvilke tiltak som anses som relevante for deres utdanningsprogram og fag. Her må dere gjerne også begrunne hvorfor enkelte tiltak ikke anses som relevante.
2. Er det andre tiltak, utover de som er nevnt, dere anser som relevante?

Saksbehandlere fra Udir presenterte saken i rådsmøtet.

Frist

Frist for tilbakemelding til Udir er **5. mai 2026**.

Referat fra diskusjonen i rådet

Udirs saksbehandlere presenterte tiltakene og besvarte spørsmål fra rådet. Udir er klar over at det varierer veldig hvordan ulike tiltak treffer de ulike utdanningsprogrammene og de ulike faglige rådene. I dag er eksamen lik for alle, uavhengig av fag og utdanningsprogram, og det er rom for at eksamen i større grad kan tilpasses særskilte faglige behov i ulike fag og programmer.

Rådet kom med noen overordnede innspill til Udir i rådsmøtet:

- Man bør bli enige om hva som skal være formålet med eksamen før man begynner å se på tiltakene. Rådet vil gi sine innspill på dette i sin tilbakemelding til Udir.

- Det er mange endringer innenfor eksamensfeltet, f.eks. knyttet til innføring av KI, fjerning av forberedelsesdelen til eksamen, sikker nettleser, intensjon om mer økonomisk robust eksamen, osv. Det ble spilt inn at dette må sees i sammenheng slik at man vurderer hele bredden som påvirker kvaliteten på eksamen, og ikke tenker hvert tiltak isolert.

Vurdering av hvert enkelt foreslåtte tiltak ble diskutert i grupper før en gjennomgang i plenum i rådet. Rådet nedsatte en arbeidsgruppe som får ansvar for å utforme en tilbakemelding til Udir i saken, som skal ta utgangspunkt i innspill fra gruppearbeidet i rådet. Innspillene fra gruppene og diskusjonen i rådet er lagret i [egen mappe i rådets arbeidsrom i Sharepoint](#). Den ferdige tilbakemeldingen vil sendes rådets medlemmer til orientering.

Vedtak

Rådet nedsetter en arbeidsgruppe bestående av Are Solli, Svein Harald Larsen, Lars Jacob Berg og Lene Repvik Storrø, som får ansvar for å formulere en tilbakemelding til Udir med utgangspunkt i innspill fra diskusjonen i rådet.

Vedlegg

- [Innspill fra FRED del I_Tilrettelegging skriftlig sentralt gitt eksamen yrkesfag vg3](#)
- [Utdypende beskrivelse av foreslåtte tiltak](#)

Sak 16/26 Struktursak: Forslag om kryssløp i vg3 låsesmed

Beskrivelse av saken

Udir har mottatt forslag fra Opplæringskontoret for låsesmedfaget (OKLF) om å opprette et kryssløp til vg3 låsesmed fra vg2 elenergi og ekom og vg2 datateknologi og elektronikk. Begrunnelsen bak forslaget er å gi bransjen tilgang på relevant og utvidet kompetanse i tråd med den teknologiske utviklingen i faget og bransjen, som samtidig kan sikre økt rekruttering. Foreningen Norske Låsesmeder har bekreftet til Udir at de stiller seg bak forslaget.

Låsesmedfaget lå tidligere i utdanningsprogrammet teknikk og industriell produksjon, men ble fra skoleåret 2020/2021 flyttet til program for elektrofag. Opplæringsmodellen ble samtidig endret fra særløp (1+3) til hovedmodellen for fagopplæring (2+2). Begrunnelsen for å flytte låsesmedfaget fra teknikk og industriell produksjon til elektrofag var en utvikling i låsesmedbransjen hvor det ble mindre vekt på mekaniske kunnskaper og økt vekt på kunnskaper innenfor elektro og elektronikk. Bransjen ønsket en struktur med vg1 elektrofag og vg2 automatisering, før to års læretid i vg3 låsesmed. Det ble begrunnet med at lærlingene ville få bedre og bredere grunnkunnskap, spesielt innenfor generell elektrokunnskap. Det ble pekt på at vg1 elektrofag og vg2 automatisering favner både elektrofag og mekanikk, og at vg2 automatisering er det vg2-løpet som har mest til felles med eksisterende kompetansemål i låsesmedfaget.

I dagens struktur rekrutteres elever til vg3 låsesmedfaget kun fra vg2 automatisering:

Vg1	Vg2	Vg3	

Elektro og datateknologi (S)	Automatisering (S)	Låsesmedfaget (B)	Låsesmed svennebreve
------------------------------	--------------------	-------------------	----------------------

Utfordringsbildet

Låsesmedbransjen har stort behov for flere lærlinger og fagarbeidere. Udirs statistikk viser at det er få lærlinger i faget, og bransjen rapporterer om utfordringer med å rekruttere faglærte låsesmeder mange steder, og at flere bedrifter ansetter ufaglærte som erstatning for faglærte. OKLF sitt anslag er at etterslepet som bemannes ufaglært i bransjen i dag kan antas å være 200-300 stillinger nasjonalt. I dag rekrutterer låsesmedfaget mange søkere som først har fått avslag som lærling i automatiseringsfaget, noe som også kan påvirke hvor kvalifiserte og motiverte lærlingene er.

Det har vært stor teknologisk utvikling i låsesmedfaget de siste tiårene. Faget har blitt høyteknologisk med stadig mer elektroniske og digitale systemer, noe som påvirker kompetansebehovene i bransjen. Utviklingen innenfor nye tekniske, digitale og elektroniske løsninger i låsesmedfaget er i stor grad en del av bygningers elektriske og elektroniske leveranser, og låsesmedbransjen er i dag leverandør av tekniske løsninger som krever kompetanse på de fleste felt innenfor elektro. Ifølge OKLF dreier kompetansebehovet i låsebransjen stadig mer i retning av elenergi og ekom, og datateknologi, og de mener det er behov for ytterligere kompetanse innenfor elektronikk, data og styresystemer.

Faglige forutsetninger for å følge opplæringen

Kriteriet for å etablere et kryssløp er at elevene må ha faglige forutsetninger fra programområdet de krysser fra, som gjør dem i stand til å følge opplæringen i programområdet de krysser til. Det innebærer at fellesfag og programfag fra det opprinnelige programområdet må gi tilstrekkelig faglig grunnlag for å mestre opplæringen på neste trinn.

OKLF peker på at det er kompetanseoverlapp mellom læreplanene vg2 elenergi og ekom (elektriske installasjoner, ekom-anlegg, systemintegrasjon) og vg2 datateknologi og elektronikk (IT-infrastruktur, nettverk, adgangskontrollsystemer). Vedlagte skjema viser kompetansemål som ifølge forslagsstiller enten har direkte faglig overlapp eller relevans på tvers av læreplanene i hhv. vg3 låsesmed, vg2 automasjon, vg2 elenergi og ekom samt vg2 datateknologi og elektronikk.

Spørsmål til faglig råd

Udir ber faglig råd for elektro og datateknologi om innspill på følgende spørsmål:

- I hvilken grad mener rådet at elevene fra vg2 elenergi og ekom, samt vg2 datateknologi og elektronikk, har faglige forutsetninger fra programområdet de krysser fra, som gjør dem i stand til å følge opplæringen i vg3 låsesmedfaget?
- Hvilke konsekvenser kan det foreslåtte kryssløpet få for opplæring og rekruttering til vg3 låsesmedfaget?
- Kan et kryssløp til vg3 låsesmed få andre konsekvenser for utdanningsprogrammet og bransjen?

Innspill sendes til fagansvarlig på epost, ingvil.urdal@udir.no, innen **fredag 8. mai**.

Referat fra diskusjonen i rådet

- Låsesmedbransjen sliter med å rekruttere fagfolk med elektronikk-kompetanse. Dette er kompetanse/yrkesutøvelse som er regulert i NKOM sitt regelverk.

- Hvis man ikke har kryssløp, får man et forlenget løp med et halvt års lengre læretid.
- Det er flere kompetansemål som samsvarer mellom fagene som er foreslått til et kryssløp, men rådet ønsker å gå nærmere inn i læreplanene for å vurdere om det foreslåtte kryssløpet oppfyller kriteriet om faglige forutsetninger for å følge opplæringen i faget man krysser til.

Vedtak

Rådet nedsetter en arbeidsgruppe bestående av Herleik Johansen, Lars Jacob Berg, Knut Øystein Hamletsen og arbeidsutvalget i rådet.

Arbeidsgruppen får ansvar for å gå inn i læreplanene i de berørte fagene og vurdere om vg2 elenergi og ekom samt vg2 datateknologi og elektronikk gir eleven faglige forutsetninger til å følge opplæringen i vg3 låsesmedfaget. Arbeidsgruppen vil legge frem sin vurdering i rådsmøtet 10. juni, før rådet sender sin tilbakemelding til Udir i saken.

Vedlegg

- [Læreplan vg3 låsesmedfaget](#)
- [Læreplan vg2 automatisering](#)
- [Læreplan vg2 elenergi og ekom](#)
- [Læreplan vg2 datateknologi og elektronikk](#)
- [Skjema som viser kompetanseoverlapp mellom læreplanene](#)

Sak 17/26 Utredning om dataelektroniker og automatiker – status fra arbeidsgruppen

I rådsmøtet i faglig råd for elektro og datateknologi 10. februar stod sak om *oppfølging utviklingsredegjørelsen: mandat for arbeidsgruppe i rådet* på agendaen, hvor rådet ble enige om mandat for arbeidsgruppen som skal utrede muligheten for å utarbeide læreplaner for vg3 opplæring i bedrift (vg4) og eventuelle alternative tiltak i fagene automatiker og dataelektroniker. Rådet gikk videre med mandatet, og vedtok at arbeidsutvalget sammen med Jon Eirik Darre følger opp punkt 1. og 2. i mandatet frem mot rådsmøtet i april. Etter rådsmøtet har arbeidsgruppen sendt brev til Udir med spørsmål om avklaring på om gjeldende lov og regelverk gir adgang til å utarbeide læreplaner for vg3 opplæring i bedrift.

Sak 18/26 Aktuelle høringer

Se alle høringer fra Udir her: [Høyringar | Udir.no](http://Hoyringar.Udir.no)

Rådet bes vurdere om noen av høringsforslagene inneholder forslag til kompetansemål eller annet som kan være relevant å se på for faglig råd elektro og datateknologi.

Sak 19/26 Orienteringer

A) Endringsforslag: Byggheismontør

Om endringsforslaget

Udir har mottatt forslag fra Cramo AS om å opprette et nytt lærefag som byggheismontør, med 2 år i skole og 2 år i bedrift før fagprøve. Norsk utleieforening og faggruppen innenfor byggheis står samlet bak forslaget. Begrunnelsen bak forslaget er utfordringer med dårlig sikkerhet og kvalitet rundt byggheis, og at Cramo mener et lærefag som byggheismontør vil bidra til en standardisering og styrking av kompetansen innenfor fagområdet, som kan forbedre sikkerheten på norske byggeplasser.

Beskrivelse av dagens situasjon

Ifølge Cramo er det ca. 800 byggheiser som daglig frakter flere tusen bygningsarbeidere på norske byggeplasser. Cramo anslår at det er cirka 120 personer som arbeider med byggheis i Norge i dag. Rundt halvparten av montørene er ansatt i de store selskapene, men mange små aktører driver også med byggheis i ulikt omfang, for eksempel stillasselskaper, murerfirmaer og mindre utleieaktører. I tillegg anslår Cramo at inntil 4 store firmaer leier ut tårnkranheis.

Den som monterer byggheis skal ha nødvendig opplæring, øvelse og instruksjon for bruk av arbeidsutstyr, i henhold til forskrift om utførelse av arbeid, men det stilles ingen krav om fagbrev. Det finnes i dag ingen formell kompetanse i byggheis, men det gjennomføres kurs i samarbeid med produsenten, i tillegg til intern kompetansedeling i bransjen. Stillasmontører kan også være involvert i montering og demontering av byggheis. Før en montert byggheis kan tas i bruk, samt etter hver montering og oppstilling på nytt sted, skal heisen kontrolleres av sakkyndig virksomhet/person. Det er fastsatte kompetansekrav til den som godkjenner og kontrollerer heisen. Arbeidsgiver er ansvarlig for å følge regelverket og sikre at egne ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å utføre arbeidet, og skal sikre sakkyndig kontroll ved montering av byggheis og kontroll av utstyr som er i bruk.

Utfordringsbildet: Dårlig sikkerhet og kvalitet i arbeid med byggheis

Cramo peker på flere utfordringer i bransjen som de mener bidrar til mangelfull kvalitet og sikkerhet rundt byggheiser:

- mangel på standardisert opplæring for å arbeide med byggheis
- ulik forståelse av sikkerhetskrav og feilaktig håndtering av heisen
- mangelfull oppfølging av produsentens monteringsanvisning
- utfordringer med å sikre tilstrekkelig vedlikehold og kontroll av byggheiser i samsvar med regelverket
- gap mellom etterspørselen etter kvalifisert personell for arbeid med byggheis og tilgjengelig kompetanse i bransjen

Udirs vurdering

Det eksisterer allerede et regelverk og en ordning for godkjenning og kontroll av byggheis, som forvaltes av Arbeidstilsynet. Regelverket pålegger arbeidsgiver å sikre at den som arbeider med byggheis skal ha «nødvendig opplæring, øvelse og instruksjon», uten at dette er nærmere presisert. Så lenge Arbeidstilsynets regelverk ikke stiller mer konkrete krav til kompetanse for arbeid med byggheis, kan bransjen fortsatt bruke folk som har interne bransjekurs eller annen opplæring til å utføre den samme jobben, uavhengig av om det

opprettet et fagbrev som byggheismontør eller ikke. Løsningen på utfordringen med kvalitet og sikkerhet for arbeid med byggheis ligger derfor etter Udirs syn utenfor våre virkemidler.

B) Endringsforslag: Kryssløp byggdrifter

Udir har mottatt forslag fra Kuben videregående skole om å opprette kryssløp fra Vg2 datateknologi og elektronikk i utdanningsprogrammet elektro og datateknologi, til Vg3 byggdrifterfaget i utdanningsprogrammet bygg- og anleggsteknikk. Begrunnelsen bak forslaget er at det er vanskelig å fylle læreplasser i byggdrifterfaget, samtidig som det er mangel på læreplasser i elektrofagene. Kuben vgs mener elever som har gjennomført Vg2 elektro og datateknologi har forutsetninger for å kunne gjennomføre sin læretid i byggdrifterfaget, og at det bør legges til rette for dette gjennom etablering av et kryssløp.

Byggdrifterfaget følger 1+3 særløpsmodellen, med 1 år opplæring i skole og 3 år i lære i bedrift, der årene i bedrift til sammen skal tilsvare 2 års opplæring og 1 år verdiskaping. Elevene som har fullført Vg2 elektro og datateknologi har startet et 2+2 -løp, der de [etter loven](#) skal søke seg til Vg3 fagene Dataelektroniker, Optroniker (B), Produksjonselektroniker (B) eller Romteknologi (S).

Et kryssløp fra fullført Vg2 datateknologi og elektronikk inn i byggdrifterfaget blir å krysse 'tilbake' eller 'ned' ett nivå, og følger dermed ikke premisset om progresjon i utdanningen. Udir mener at utfordringen løses best ved at elevene får god karriereveiledning og benytter seg av [retten til omvalg](#). Udir vil derfor ikke sette i gang en videre utredning om å opprette kryssløp fra Vg2 elektro og datateknologi til Vg3 byggdrifter.

C) Fakta om fagopplæringa 2025

Fakta om fagopplæringa 2025 ble publisert 25.02.2026, og omfatter statistikk om søkere til læreplass og nye lærekontrakter; gjennomføring av læretid; oppnådde fag- og svennebrev samt sysselsetting av nyutdannede fagarbeidere.

- Her er finner du Udirs analyse av statistikken: [Fakta om fagopplæringen 2025 | udir.no](#)
- Du kan selv finne relevant statistikk for fag- og yrkesopplæringen i Udirs statistikkbank: [Statistikk fag- og yrkesopplæring | udir.no](#)

Rådet diskuterte noen av resultatene i statistikken for utdanningsprogrammet:

- Elektro og datateknologi er den yrkesfaglige utdanningsretningen som øker mest: 800 flere har valgt en elektroutdanning sammenlignet med i fjor. Andelen kvinner blant søkerne til elektro og datateknologi har gått opp ett prosentpoeng fra i fjor. Det er store regionale forskjeller, både i antall søkere og i jenteandelen blant søkere.
- I rådet ble det pekt på viktigheten av gode rammebetingelser for å ta imot flere elever: Det kreves arealer, utstyr og yrkesfaglærere, i tillegg til at bransjene må være istand til å ta imot lærlinger.
- Det er utfordrende å rekruttere nok og kvalifiserte yrkesfaglærere, både generelt og til elektrofagene spesielt. Det ble spilt inn i rådsmøtet at rådet kan komme med en henvendelse om dette til Udir eller SRY.

D) Kompetansepakke om modulstrukturert opplæring: opptak fra webinar

Kompetansepakken ble publisert 10. februar; her er lenke til webinar: [Webinar - Kompetansepakke - modulstrukturert opplæring | Videos & Movies on Vimeo](#)

E) Endringsforslag til Udir til yrkesfaglig tilbudsstruktur

Udir har mottatt følgende forslag til endring i tilbudsstrukturen etter 1.1.2026:

FORSLAG	UTDANNINGSPROGRAM
Kryssløp mellom TEK og Vg2 rørleggerfaget	Bygg og anleggsteknikk
Endring av læreplan i sveisefaget	Teknologi og industrifag
Kryssløp Kjemiprosess - og Laboratoriefag til Produksjonsteknikkfaget	Teknologi og industrifag

Sak 20/26 Eventuelt

A) Presentasjon av fungerende avdelingsleder for fagopplæring

Fungerende avdelingsleder for fagopplæring i Udir, Ole Christian Norum, presenterte seg for rådet og svarte på spørsmål. Norum orienterte om at det i tildelingsbrevet til Udir for 2026 er to saker som angår fag- og yrkesopplæringen:

- 1) Udir skal vurdere hvordan opplæringsløp og tilbudsstruktur påvirker håndterbarhet og gjennomføring i videregående opplæring.
- 2) Udir må påregne å få oppdrag om å vurdere endringer i tilbudsstrukturen. Udir venter på et oppdrag fra KD, og vet ikke ennå hvilket omfang eller hva slags innretning det vil ha.

B) MIE-nettverket - mangfold i elektrobransjen

Nestleder i rådet orienterte om [MIE-nettverket – Mangfold i Elektrobransjen](#), et initiativ med mål om å styrke mangfoldet og skape en mer inkluderende og bærekraftig fremtid i elektrobransjen. Rådet mener at det er et behov for mer kompetanse om dette også i skolen og i fylkeskommunene.

C) Utviklingsredegjørelsen for faglige råd i fag- og yrkesopplæringen

I henhold til mandatet for SRY og faglige råd, 2.2.1, skal de faglige rådene en gang i løpet av oppnevningsperioden utarbeide en utviklingsredegjørelse der de gjør greie for den faglige utviklingen og endringer i bransjen/sektoren som får betydning for utdanningstilbudet. Udir skal utforme bestillingen til utviklingsredegjørelsen i samarbeid med de faglige rådene og sette en frist for arbeidet.

Faglig råd for elektro og datateknologi ønsker å diskutere nærmere hva som skal være fokus for utviklingsredegjørelsen i denne perioden, og å gi Udir en tilbakemelding fra rådet. I de siste utviklingsredegjørelsene har rådet lagt stor vekt på teknologiutvikling, og et forslag denne gangen kan være å ha større fokus på hvordan man kan sikre god kvalitet i fag- og yrkesopplæringen.